

K Á P L Á N G Y Ö R G Y

főhadnagy

HARCKOCSIK HELYSÉGHARCBA

A Nagy Honvédő Háború tapasztalatai szerint a hadműveletek irányát sokszor a hadműveleti célokként szereplő nagyvárosok szabták meg. E dolgozatomban harctéri példák, valamint a szabályzatok határozványai alapján szeretnék kiképző Bajtársaimnak néhány támpontot adni a helység-harcra vonatkozólag.

A helység-harc jellege annyira különbözik a szokásos harceljárásoktól, hogy feltétlenül szükséges e kérdéssel többet foglalkozni.

Habár a város méreteitől és hadműveleti fontosságától függően általában a lakott helységek elleni küzdelemben nagy erők vettek részt, de végeredményben;

„A helység-harc rendszerint egyes épületek, támpontok és a védelem magjának elfoglalására irányuló részletharcok sorozatából áll.” (Gy. H. II. R. 3. f.).

Ilyen részletharcokból összetevődő mozzanatokra oszthatók a Nagy Honvédő Háború helység-harcai is. Külön harc folyt az egyes házakért, emeletekért, szobákért. Akik már vettek részt helység-harcban, vagy átélték egy város ostromát, tudhatják, hogy mit jelent ez a harcoló felek, — különösen

a támadó fél részére. Veszély leselkedik minden ablakból, a ledőlt és kiégett házak padlásaiból, a beszakadt lépcsőházakból, az utcák barrikádjairól, a homokzsákok mögül a harcolókra.

Általában az ellenség e lakott helyek védelmére nagy súlyt helyez és főleg — minden rendelkezésre álló eszközzel — a harckocsielhárítást szervezi meg.

Ezért a helységekért vívott harc a páncélos és gépesített csapatok számára rendkívül bonyolult és a fegyvernem egyik legnehezebb feladatai közé tartozik.

A helység-harc is — mint a korszerű háború része — a fegyvernemek megszervezett együttműködésén alapszik.

A Gy. H. II. R. 3. f. 519. pontja így határozza meg a helység-harc sikeres kimenetelét:

„Megerősített helység elleni támadás sikere a gyalogság, tüzérség, repülők és harckocsik együttműködésétől és az alapos felderítéstől függ.”

Az alábbiakban főleg a páncélos és gépesített csapatok helység-harcát akarom tárgyalni. A Pc. H. II. Rész. 447. pontja a következőket mondja: „A helységek, lakott területek elleni harckocsi támadás fő jellemzői:

- a korlátozott látási,
- kilövési és mozgási viszonyok,
- az elszigetelt helyzetek és
- a vezetés nehézsége.

A hátsó lépcsőkben küzdő harckocsikból a tüzelés nehéz és gyakran egyáltalán nem lehetséges. A kőépítményekben tartózkodó ellenségre leadott lövegtűz hatása gyenge.”

Az utcán haladó harckocsi ki van téve annak a veszélynek, hogy az ellenség ablakból, erkélyről kidobott vagy kilőtt aknákkal megsemmisíti vagy harcképtelenné teszi.

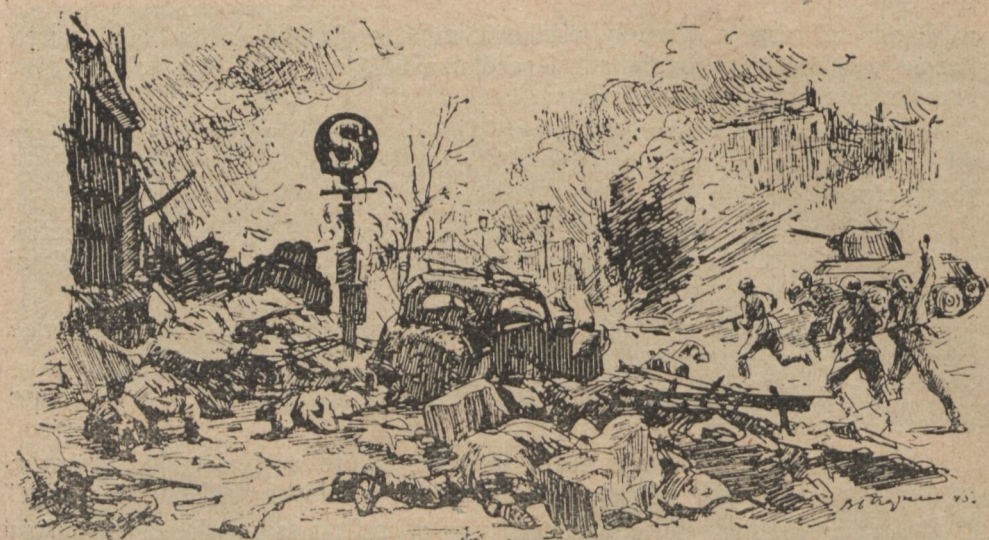
A Nagy Honvédő Háború tapasztalatai szerint támadó jellegű harcok alkalmával legcélszerűbb három- öt — főleg nehéz — harckocsiból, illetőleg rohamlövegből álló egységeket kisebb rohamcsoporthoz beosztani. E rohamcsoporthoz a harckocsik, illetve a rohamlövegek páncélzatának és tüzének védelme alatt közelítik meg az ellenséget. A rohamcsoporthoz a későbbiek során fogok részletesebben foglalkozni.

Ezt a harceljárást láttuk a berlini utcai harcok során is, ahol a harckocsik és rohamlövegek a bevetett harckocsi és rohamlöveg kötelékek hatalmas száma ellenére egyes rohamcsoporthoz beosztva működtek. (L. I. sz. ábrát.) Ilyen alkalmazás mellett a lehető legkisebb veszteséggel semmisítették meg a dühödten védekező ellenséget és rombolták le a megerősített épületeket.

Nagyobb harckocsi egységek alkalmazása a Nagy Honvédő Háború tapasztalatai szerint a nehéz vezetés miatt nem eredményes.

A rohamcsoporthoz való alkalmazáson kívül a harckocsinak és a rohamlövegeknek még a következő feladatokat adhatjuk:

- egyes utcák, útkereszteződések lezárása,

1. sz. ábra.

— ellenséges ellentámadások elhárítása (erre a célra a páncélos parancsnok állandóan tartson bizonyos erejű harckocsi tartalékot),

— hevenyészett műszaki akadályokon átjárók létesítése a gyalogság és a műszaki csapatok segítségével,

— a kiépített tüzelőállásokban lévő ellenséges tüzfegyverek, harckocsik megsemmisítése és végül,

— az ellenség által megszállt fa- és kisebb kőépítmények szétrombolása.

Igen jól alkalmazhatók helységgharcban a lángszórós harckocsik is. Ezek hatalmas tűzcsapásaikkal kiégetik a rohamcsapatok előnyomulását veszélyeztető fészkeket, felperzselik a támadási célokat és magukkal rántják a támadó gyalogságot.

A páncélos helységgharcot az általános támadás ütemeinek megfelelően, három ütemre bonthatjuk:

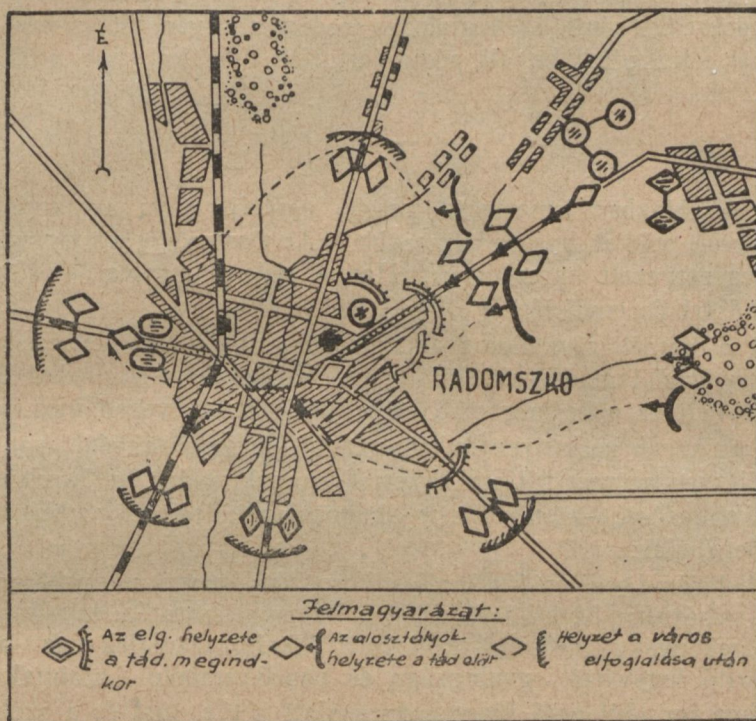
1. Harc a település szélén.
2. Harc magában a lakott területen.
3. Harc a település tulsó szélén lévő kijáratokért.

Ezek előre bocsátása után, ha a lakott helységek elleni támadások fajtáit nézzük, két fő harcéljárást különböztetünk meg:

I.

Az első harcéljárás a támadás váratlanságán, meglepetésszerűségén alapszik, amely rendszeren megkerülő hadmozdulatokból tevődik össze és a védekező ellenség szárnyaira és hátára mér egyidejű csapást. Ezt a harcéljárást a szovjet páncélos és gépesített csapatok leggyakrabban az ellenséges védelem mélységében alkalmazták. A szovjet csapatok diadalmas előnyomulása során számtalan olyan eset fordult elő, mikor a még jófor-

mán elhelyezésben lévő ellenség a szovjet páncélosok rajtaütésének nem tudott szervezetten ellenállni. Az alábbiakban egy példát ismertetek, midőn egy páncélos csapat meglepetésszerű éjjeli támadással elfoglalta Radomszko városát. (L. 2. sz. ábrát.)

2. sz. ábra.

Radomszko elfoglalása.

A következő helyzet alakult ki: A Ny.-felé előretörő szovjet csapatok a támadásban elért sikerüket kimélyítve, előnyomulásuk során elérték, Radomszko város ÉK-i szélét. Alapos felderítés végrehajtására már nem volt lehetőség, mert ezalatt az ellenség időt nyert volna felkészülni és esetleg friss erőket bevetni.

A támadó szovjet csapatok parancsnoka a támadást éjjelre rendelte el. A felderítést és az egységek csoportosítását néhány óra alatt végrehajtották.

A felderített valószínű ellenséges célok ellen rövid, de erős tüzérségi tüzelőkészítés után harckocsikon szállított géppisztolyosokkal indult a támadás. A harckocsik ÉK-ról törtek be a városba és felvették a harcot a város szélén lévő ellenséges tűzfegyverekkel.

Amíg a harckocsik a város szélén felvonultak, addig géppisztolyos lövészekből álló kisebb csoportok kerülő utakon, ÉNy-ról, K-ról és DK-ról

betörték a város közepébe. A harckocsikkal harcban álló ellenséget a hátkban felhangzó harci zaj megzavarta. A harckocsiknak, miután letaposták az akadályokat és megsemmisítették a megzavarodott ellenséges gyalogságot, sikerült betörniök a városba.

Két óra hosszat tartott az elkeseredett harc. A szovjet csapatoknak még virradat előtt sikerült elfoglalniok Radomszko városát és ezután körvédelemre rendezkedtek be. Itt addig tartották magukat, míg a főerők be nem érkeztek.

II.

Az alábbiakban ismertetett másik harceljárás a gyakoribb eset. Megszervezése sokkal hosszadalmasabb. Az összes testvérfegyvernemek szívós, megszervezett harcából áll. Harcot jelent minden utcáért, háztömbért, házért és emeletért.

Ezt a harceljárást akkor alkalmazzuk, midőn az ellenség a helységben már jóval támadásunk előtt tartós védelemre rendezkedett be, támpontokat épített és a helység előtt erős zárótűzet szervezett meg.

Ha az utcák keskenyek és nagyszámú harckocsi akadály van rajtuk, melyek jól megszervezett tűzrendszerrel vannak védve, a harckocsik tömeges alkalmazása, — mint már dolgozatom elején is említettem — gyakran lehetetlen.

A helységekben való páncélos harc különösen nagyobb városokban nagy nehézségekbe ütközik, főleg a harcvezetés terén, miután a harckocsi mozgékonyága erősen korlátozott. Alkalmazásuknak az ellenség páncélelhárító fegyverei, gyalogsága és páncélrombolói szabnak határt.

A *harckocsiból való figyelés* harc alatt a tűz, füst és a szétrombolt épületek porképződése következtében jelentősen megnehezül. Akadályozza a figyelést még az a körülmény is, hogy az ellenség tűzfegyvereit, figyelőhelyeit, könnyen és jól tudja álcázni.

Fenti okokból a gyalogsággal való összeköttetés és figyelés is megnehezül, mivel a gyalogság leggyakrabban nem az utcán, hanem a házak között, házról-házra haladva vívja meg harcát.

A *tűzvezetés és a tüzelés* az utca kereszteződések és a terek kivételével — általában csak egy irányba lehetséges. Mindezek a nehézségek csak akkor küzdhetők le sikeresen, ha jól megszervezett az együttműködés a többi fegyvernemmel, különösen a gyalogsággal, tüzéséggel, légierővel és a műszaki csapatokkal.

Az utcai harcokban résztvevő testvérfegyvernemek szerepét röviden így lehet jellemezni:

A *gyalogság*: Az utcai harc hőse a gyalogság és a harc kimenetelében döntő szerepet játszik. A házról-házra, lépésről-lépésre folytatott harc minden nehézsége őt terheli. A gyalogság harca nélkül az egyes házakban megbúvó ellenség megsemmisítése nem volna lehetséges. A harckocsik nem tudnának előrenyomulni, elakadnának az ellenséges torlaszokon és megsemmisülnének az ellenséges tűzben.

3. sz. ábra.

A házakba befészkelte ellenséget a gyalogság közelharcra semmisíti meg.

A házakba befészkelte ellenséget a gyalogság kézigránáttal, közelharcra és a házak szétrobbantásával semmisíti meg. (L. 3. sz. ábrát).

Ha a gyalogság valamelyik háztömböt, vagy házat elfoglal, haladéktalanul rendezkedjék be ott szívós védelemre. Tégla, kő, vagy faépítményeket erősítse meg.

Az egyes harcosok bátor, határozott és meglepetésszerű fellépése igen gyakran azonnal eldönti az utcai harc kimenetelét.

Budapest ostroma idején az egyik lövészzászlóalj előnyomulását egy négyemeletes ház akadályozta, amelyet megkerülni nem lehetett, egyrészt a sűrűn álló épületek, másrészt az erős géppuska- és golyószóró tűz miatt. A zászlóalj fedezte és beásta magát. A helyzet még este sem változott. A sötétség leple alatt az egyik szakaszparancsnok parancsnoksága alatt 6 főből álló rohamcsapat vállalkozott a támpont leküzdésére. A házak falai mellett két óra hosszat tartó előnyomulással a négyemeletes ház közelébe lopakodtak. Az út legnagyobb részét kúszva tették meg, a legnehezebb körülmények között. Az összetört ablakok szilánkjai megsértették kezüket és állandóan a felfedezés veszélyének voltak kitéve. Ez azonban

nem rettentette vissza a hős harcosokat. Eljutottak a ház bejáratához. Két harcos a ház bejáratánál maradt — míg a többiek óvatosan behatoltak a házba. A második emeletről golyószórót hallottak tüzelni. A lövések zaját kihasználva, a rohamcsapat tagjai gyorsan felkapaszkodtak a rombadőlt lépcsőn és géppisztoly sorozatokkal megsemmisítették a fasisztákat. Három fészket tettek ily módon ártalmatlanná. A tűzrendszerben támadt hézagot a zászlóalj azonnal kihasználta. Két harckocsi támogatásával megrohamozta az erőddé kiépített házat és rövid idő alatt teljesen megtisztította az ellenségtől.

A tűzéréség: Egységes vezetését az áttekintés, célfelderítés és a lövés megfigyelés korlátozottsága, valamint az átlövés hiánya szintén igen megnehezíti. Ennek következtében a Nagy Honvédő Háborúban a lövegeket helység-harcban igen gyakran egyenként alkalmazták és megosztott irányzás helyett, közvetlen irányzással tüzeltek.

Pl.: a Budapest felszabadításáért vívott harcokban a szovjet tűzéréség több mint 40% közvetlen irányzással működött. (L. 4. sz. ábrát).

Az üteg; osztály-kötelékben alkalmazott tűzéréség állásait nagyobb városokban csak a kertekben, tereken, vagy parkokban lehet kiválasztani, viszont a gyalogság közvetlen támogatására rendelt önállóan működő lövegek tüzelőállásait mindig a helyzettől függően, a támogatott gyalogság közelében kell kiválasztani.

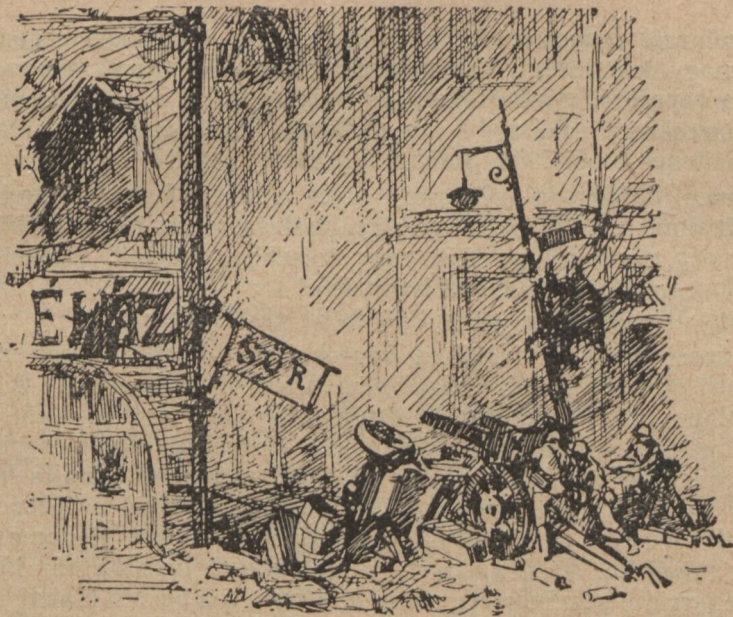
A budapesti harcokban például az egyik támpontban lévő ezredlőveg parancsnoka azt a parancsot kapta, hogy az utca túlsó oldalán lévő golyószórós fészket lövegével semmisítse meg. A löveg parancsnoka kigördítette lövegét fedett tüzelőállásából és közvetlen irányzással, egy lövéssel megsemmisítette az ellenséges golyószórós fészket. Utána a löveget azonnal visszavontatták fedett tüzelőállásába.

Az utcai harcban, a pincékben, bunkerekben lévő ellenséget gyakran még a legnehezebb tűzéréség sem tudja megsemmisíteni, ezért a bátorság, leleményesség és a kezdeményezés igen nagy szerepet játszik.

Pl.: egy rohamcsoport előretörését az egyik ház első emeletén kiépített lőrésekből tüzelő géppuska akadályozta. A géppuskatűz ellenére sikerült a rohamcsoportnak az épületet megkerülni. Ekkor derült ki, hogy a másik oldalon csak egy ablak van, de az is igen magasán. A rohamcsoport parancsnoka a közelben működő ezredlővegtől kért támogatást. A löveg két nyílást lőtt a ház falába: ezeken át a rohamcsoport azonnal behatolt az épületbe és az ottlévő nagyszámú ellenséget megsemmisítette.

E példából is láthatjuk, hogy helység-harcban a tűzéréség állandó együttműködése éppen olyan fontos, mint egyéb harccselekményekben.

Az utcai harcokban a légvédelmi tűzéréség lövegein kívül még igen jól alkalmazhatók az aknavető egységek is. Az aknavető félelmetes fegyver a védő előtt, mert mozgékony, tűzgyorsasága nagy, az aknáknak robbanóhatása a házak között fokozott, meredek röppályájánál fogva az épületekben és a fedező vonalak mögött lévő ellenséget is leküzdí és közeli célokra is eredményesen tud tüzelni. Figyelembe kell azonban venni,

4. sz. ábra.

Budapest ostrománál a tüzérség több mint 40%-a közvetlen irányzással működött.

hogyan többemeletes épületek lövésekor az aknavetőik tüze csak a felső emeleteken fejt ki romboló hatást.

Nagyobb tüzérségi tűzcsoporthoz csak a városok, egyes utcák, vagy háztömbök és nagyobb házak ellen indított gyalogsági támadást megelőző tüzérségi előkészítés alkalmával kerül sor.

A légtérők: Az utcai harcok során igen változatos feladatokra alkalmazhatók. A felderítő egységek lefényképezik az ellenség támpontjait, irányítják a tüzérség tüzeit, a csatarepülők fedélzeti fegyvereik tüzevel és bombáikkal árasztják el az ellenség által megszállott utcákat. A bombázógépek az ellenség tüzérsége ellen harcolnak, hatalmas veszteségeket okoznak az ellenség élőerejében és utánpótlási vonalaiban. A vadászgépek biztosítják a légtér és leküzdik az ellenséges gépeket: az éjjeli bombázók pontos bombázásukkal megsemmisítik az ellenség támpontjait, fedezőkeit és építményeit. Szakadatlanul folytatott éjszakai bombázásokkal rendkívül kimerítik az ellenség erejét.

Maga az ellenség is elismerte az éjjeli bombázók eredményes működését. Így például a 24. német páncélos hadosztály egyik okmányában ez áll: „A légi tevékenység a sztálingrádi harcok egész ideje alatt szünet nélkül folyt. Az egész éjszaka tartó repülések megfosztották a csapatot nyugalmatól, nem beszélve az emberben és az anyagban okozott veszteségekről.”

Az utcai harcok során az első vonalakban küzdő földi csapataink saját repülőink esetleges bombázásának elkerülése végett az általuk elért vonalakat éjjel-nappal egyaránt, a levegőből is jól látható módon, pontosan jelölik meg.

A műszaki csapatok: Az utcai harcokban a műszaki csapatok szerepe igen nagy jelentőségű. A műszaki csapatok leggyakrabban rohamcsoportokba beosztva, gyalogsággal és harckocsikkal együtt vesznek részt az utcai harcokban. Felszedik az aknákat, felrobbantják a falakat, átjárókat készítenek az épületek falába stb., stb.

Az utcai harcokban igen eredményes a kézi lángszóróeszközök alkalmazása. Ezek a gyalogsággal szorosan együttműködve, főleg az ellenség egyes támpontjait vagy erősebben kiépített fészkeket küzdik le és az ellenség ellentámadásait hárítják el.

Az együttműködésre igen jó példa az alábbi eset:

Budapest egyik főutcájában végrehajtott támadás során az egyik rohamcsoport egy egyedülálló házat nem tudott birtokbavenni. A házat a fasiszták alaposan megerősítették, drótkadályokkal vették körül és géppuskákból, páncéltörő ágyúkból tüzeltek a lőrésekké kiképzett pinceablakokból. Az ellenség a hatalmas falak védelmében biztosan uralta helyzetét. A tüzés megkísérelte a támpontot lerombolni, azonban a közepes űrméretű lövegek lövedékei nem ütötték át a hatalmas falakat. Rohamozni lehetetlen volt, mivel kb. 30. géppisztoly és golyószóró tüzelt a ház lőréseiből. A házat megkerülni sem lehetett, mivel az ellenség a bekötő utakat is erősen tűz alatt tartotta. Az erős páncéltörő tűz következtében a harckocsitámadás sem járt sikerrel. A rohamcsoport parancsnoka új támadást tervezett. Összes erejével színtelt támadást indított a ház felé. Ez alatt a két műszaki katonából álló csoport más irányból, robbantó töltetekkel felszerelve megközelítette a házat. Sikerült nagy mennyiségű töltetet a ház egyik pince ablakán bedobni. Csaknem azonnal bekövetkezett a robbanás. A robbanás után a megerősített ház fala és a tetőzet beomlott és maguk alá temette a fasisztákat.

*

A rohamcsoportok és a rohamosztatok erejét és összetételét, valamint a szükséges támogató fegyverek számát szabályszerűen lerögzíteni nem lehet, mivel ez mindig az elfoglalandó támpont nagyságától és nemétől, a támpontot megszálló ellenség erejétől, az ellenség tűzrendszerétől, végül az ellenség fészkei előtt elhelyezett műszaki akadályok számától és jellegétől függ.

A sztálingrádi, budapesti és más városokban lezajlott harcok tapasztalatai azt mutatják, hogy az egy-két rohamcsoportból, tűztámogató csoportból és tartalékból álló rohamosztatok működtek a legeredményesebben.

A berlini harcok során az egyik ezred rohamcsoportja egy lövészszázadból, egy műszaki szakaszból, három harckocsiból, két rohamlövegből, egy 76 mm-es ütegből és egy 82 mm-es aknavető századból állt.

A végrehajtott feladat jellegétől függően egy rohamcsoport több alcsoportra oszlik:

1. a tulajdonképeni „rohamcsoport” (a közvetlenül rohamozó rész).

All: géppisztolyosokból, műszakiakból, lángszórósokból, vegyi harcosokból, valamint harckocsikból és rohamlövegekből.

A rohamcsoportok összetétele a feladattól függően általában olyan legyen, hogy saját eszközeivel szét tudja rombolni (robbantani, felgyújtani), a megerősített épületet és az épület belsejében lévő erőket megsemmisíteni.

2. a tűztámogató alcsoport. Támogatására rendelt aknavetőkből, lövegekből, mesterlövészekből és ütegekből áll.

Előfordulhat az is, hogy ez az alcsoport nem tartozik a rohamosztag alárendeltsége, hanem a tűztámogatásra az előljáró parancsnok külön intézkedik.

3. a vezetési rész. All: híradósokból, hírvivőkből és két-három géppisztolyosból, akik a rohamcsoport parancsnok figyelőhelyének közelbiztosítását látják el.

4. a tartalék: főként lövészekből, géppisztolyosokból áll, de harcokocsikat is célszerű beosztani. Feladata a siker kiaknázása és az ellentámadások elhárítása. A tartalék erejének helység harcban nagyobbnak kell lenni, mint az egyéb terepen folyó harcokban, mivel az épületek között a támadó fél gyakran védtelen szárnyakkal támad és ezáltal a szomszédokkal sem a látó, sem a tűzősszekötetése nincs meg.

A rohamcsoport parancsnoka általában a lövész, vagy a géppisztolyos egység parancsnoka, de ha a helyzet megkívánta, előfordult az is, hogy a rohamcsoport parancsnoka a harcokocsi egység parancsnoka volt.

Ha nem a harcokocsi egység parancsnoka vezeti a támadást, akkor világosan ismernie kell saját feladatát és a rohamcsoport többi részével való együttműködésének részleteit. Feltétlenül szükséges tehát, hogy a rohamcsoport parancsnoka tájékoztassa az alábbiakról:

- milyen módon, milyen tűzfegyverekkel és honnan lesznek szétrombolva az ellenséges célpontok és akadályok?
- a rohamcsoport és a harcokocsi támadási irányát és célját,
- kinek a jelére történik a tűzmegnyitás,
- tűzelosztási tervet (hová tüzeljenek a harcokocsi és a rohamlövegek támadás megkezdése előtt, alatt és után),
- kik és honnan fogják támogatni a harcokocsi előnyomulását,
- az elfoglalt támpontok megszállásának tervét és a harcokocsi további feladatát,
- az együttműködésre szolgáló jeleket,
- a rohamcsoport parancsnok tartózkodási helyét, támadás alatt és a támpont elfoglalása után.

A rohamcsoport harcát és a harcokocsi együttműködését a roham alatt a következőképpen képzelhetjük el: (itt kívánom megjegyezni, amit szabályzatunk is előír, hogy a rohamcsoportok működését a változatosság jellemezze. Erre vonatkozólag általános szabályokat felállítani és azokat sablonszerűen alkalmazni az esetek túlnyomó többségében nem lehet. A módszer mindig az ellenség tevékenységétől a védelmi berendezések jellegétől a saját erőtől és főleg a parancsnok és a harcosok öntevékenységtől és kezdeményezésétől függ).

A harcot a rohamcsoporthoz beosztott tűztámogató alcsoport kezdi meg. Tűz alá veszi az ellenség tüzelőállásait, lőréseit, lerombolja az épületek falait és kerítéseit, átjárókat nyit a műszaki csapatok és a gyalogság részére. Ugyanebben az időben az ezred és hadosztálytüzérség, valamint a légierők az ellenséges tüzérséget támadják.

A tüzéségi tüzelőkészítés ideje alatt a gyalogság a tüzéségi tűzre szorosan felzárkózva megközelíti az elfoglalandó támpontot, amennyire csak lehet és tüzel az ablakokra, lőrésekre, ajtókra, padlásokra és a többi helyekre, ahol még ellenség tartózkodhat. Tüzzel akadályozza meg, hogy az alsó emeleteken, pincékben rejtőző ellenség a saját tüzéségi tűz hátrahelyezése után újra elfoglalhassa régi tüzelőállását.

Az utcai harcokban a tűzvezetés módja: keresztűz, mint ahogy azt szabályzatunk is előírja: „Az út jobboldalán előretörő gyalogság és harckocsik az utca baloldalára tüzeljenek és a baloldalon haladók pedig jobboldalra tüzeljenek. (L. 5. sz. ábrát).

A rohamozó egység parancsnoka, amint meggyőződött arról, hogy a tüzéségi tüzelőkészítés során az ellenséges cél rohamérett lett, jelt ad a tűztámogató csoportnak a tűzáthelyezésére és a csoport felkészül harca legveszélyesebb szakaszának megvívására. Végrehajtja a rohamelőkészületeket és kézigránátdobás után betör.

A sztálingrádi, budapesti, berlini harcok tapasztalatai szerint a megerősített épületek elleni rohamra a hajnal előtti órák voltak a legkedvezőbbek.

(Kisebb építményekbe, egyedülálló fészkekbe, fedezékekbe, rajtaütésszerűen éjszaka is betörhetünk abból a célból, hogy nappalra megerősíthessük azokat.)

Az ellenség tartós ellenállása esetén harcbalépnek a lángszórósok, akik az ellenséget az egyes fedezékekből kifüstölik.

A 6. sz. ábra egy ilyen sikeres rohamcsoport vállalkozást mutat be. A rohamcsoporthoz beosztott harckocsi és rohamlővegek a rohamcsoporttal együtt törtek előre, a harckocsik tűzzel biztosították a keresztutcákban a rohamcsoport akadálytalan előretörését. Midőn a rohamcsoport műszaki akadályokba ütközött, a harckocsik először összpontosított tűzzel rést lőttek az akadályokon, melyeket aztán a műszakiak járhatóvá tettek. A géppisztolyos lövészek az épületeket tisztították meg. A vázlaton jól látható a harckocsik és a géppisztolyos lövészek keresztűze.

Gyakran felmerül az a kérdés, hogy az utcai harcokban ki megy előre: a harckocsi vagy a gyalogság? Sablonszerű választ nem lehet adni, de a szabályzat előírja, hogy a harckocsik utcai harcban csak azután mozogjanak előre, midőn a környező házakat a géppisztolyos lövészek, a páncéelhárító fegyverektől vagy a páncéltrombolóktól már megtisztították.

Feltétlenül szükséges megbeszélni azokat a jeleket, melyekkel az épületek belsejében harcoló lövészek saját tartózkodási helyüket jelzik a harckocsiknak, nehogy azok — a helyzetet nem ismerve — megsemmisítsék azokat. Ezek az előre megbeszélt jelek rakétával és zászlóval adhatók (fehér zászló, vagy lepedők kitűzése a saját lövészeink által már elfoglalt épületekre).

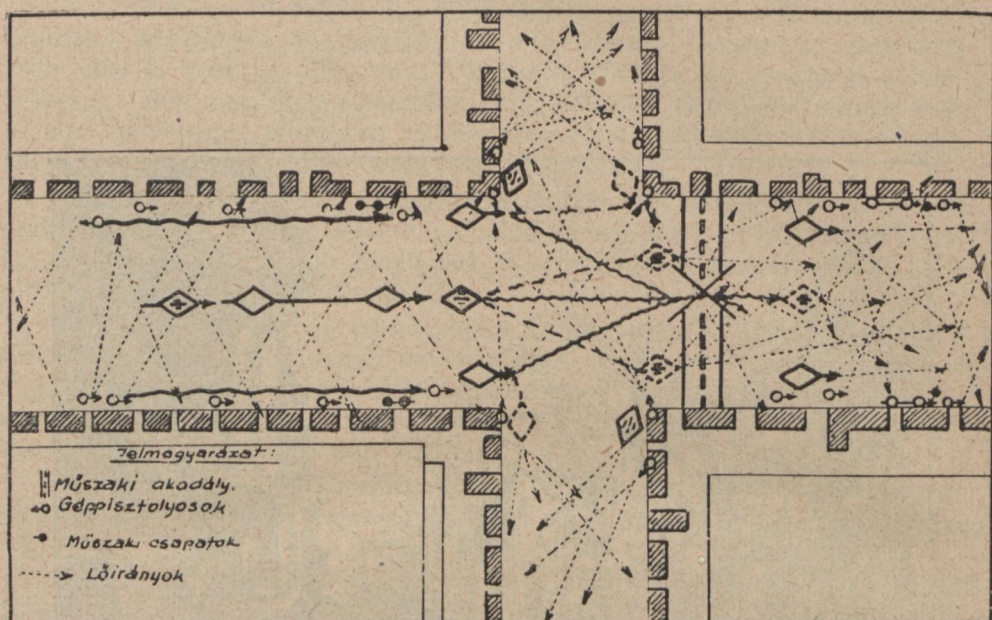
Az ellenség védelmének újjászervezését minden eszközzel meg kell akadályozni. Ezért a támadást megállítani, vagy félbeszakítani tilos. Harc-szabályzatunk még előírja:

„A hosszú és egyenes utcákon való mozgást kertek és udvarok felhasználásával kell elkerülni. Ha a harckocsi szakaszok az utcákon nem tudnak előretörni, akkor egymást tűzzel támogatva és a harckocsin szállí-

5. sz. ábra.

Az utca jobboldalán előretörő harcokcsik az utca baloldalára tüzelnek, a baloldalon haladók pedig jobbra.

6. sz. ábra.

Harckocsikkal és rohamlővegekkel megerősített rohamcsoporthelységharca.

tott lövészek biztosítása mellett törjenek előre. Az alkalmas építményeket fedett tüzelőállások céljaira fel kell használni.” (Pc. H. I. R. 385. pont).

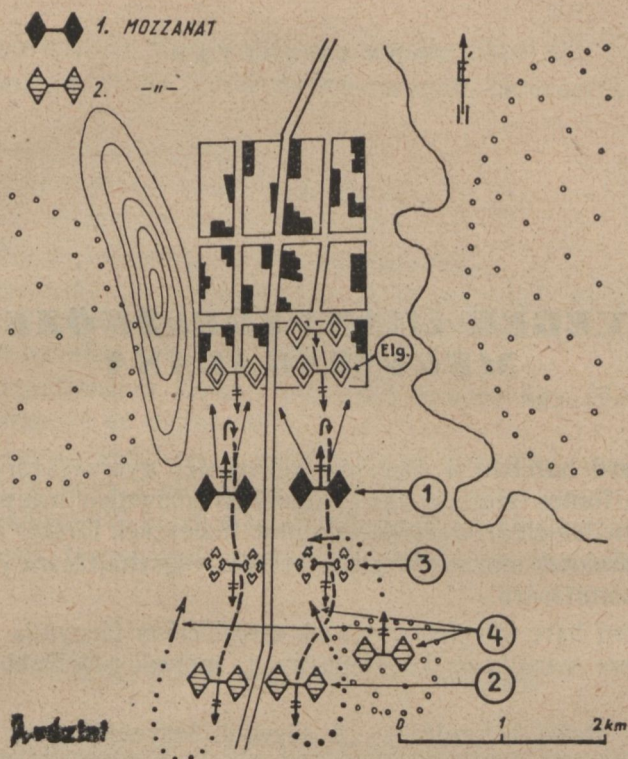
A Nagy Honvédő Háborúban előfordult, hogy az ellenség lakott helyeket csak harckocsi egységekkel védett. Ilyenkor páncélos találkozóharc fejlődött ki. A támadó fél célja ez esetben az, hogy az ellenséget a lakott területről kikényszerítve, nyílt terepen semmisítse meg.

A szovjet páncélos- és gépesített csapatok egy ilyen támadás alkalmával a következő eljárást alkalmazták: (L. 7. sz. ábrát).

1. A település szélén tüzelőállást foglalt ellenséget szintelt rohammal megtámadták, majd rövid tűzharc után,
2. nagy sebességgel visszavonulást színeltek.
3. Midőn az ellenséges harckocsik gyanútlanul üldözésbe mentek át és elhagyták a helység szélét,
4. a lesállításban hátrahagyott résszel együttműködve, két oldalról tűzzel megsemmisítették a fasiszta harckocsikat.

A helység elfoglalása után a harckocsik előretörnek a helység túlsó szélére, biztosítják a gyalogság felfejlődését és megakadályozzák az ellenséges tartalékok ellentámadását. Egyes harckocsikat fontosabb útkereszteződések és terepmegerősítéshez, kisebb alegységekhez osztunk be. Az ellenség visszavonulásánál a harckocsikat üldözésre kell felhasználni. (Pc. H. II. R. 487. pont.).

A fentiekben igyekeztem röviden összefoglalni mindazokat a tudnivalókat, melyeket a harcok leg súlyosabbikáról, a helységharcról tudni kell. Ezért a részletkérdések kidolgozásába természetesen nem merülhettem bele.

7. ábra.
Harckocsiharc — helységben.

Felszabadulásunk 5. évfordulója a szovjet haditudományok még fokozottabb mértékű elsajátítását sürgeti. A Szovjet Hadseregnek a második világháborúban kivívott győzelmei döntő bizonyítékai a sztálini stratégia és taktika fölényének. „A Nagy Honvédő Háború sok újat hozott a háború vezetésében és az itt szerzett haditapasztalatok a csapatok oktatásának és nevelésének gazdag kincstárát képezik — mondotta Sztálin generalisszimusz.

A mi feladatunk az, hogy tudásunkat e kifogyhatatlan tárházból merítve, fokozzuk és továbbadjuk. Csak így készülhetünk fel a haza védelmére, csak így lehetünk méltó fegyvertársai a dicsőséges Szovjet Hadseregnek!”